

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Установити, що:

територіальні центри комплектування та соціальної підтримки утворюються на базі діючих військових комісаріатів шляхом їх перетворення протягом двох місяців з дня набрання чинності цим Законом;

територіальні центри комплектування та соціальної підтримки є правонаступниками військових комісаріатів, на базі яких вони утворюються.

3. Кабінету Міністрів України:

1) у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

вжити заходів, необхідних для реалізації цього Закону;

прийняти нормативно-правові акти, необхідні для реалізації цього Закону, та привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом, а також прийняття актів, необхідних для реалізації цього Закону;

2) щорічно, починаючи з 2021 року, інформувати Верховну Раду України про стан виконання цього Закону.

Президент України

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
30 березня 2021 року
№ 1357-ІХ

(Закон України від 30.03.2021 № 1357-ІХ Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення окремих питань виконання військового обов'язку та ведення військового обліку)

Стаття 1. Військовий обов'язок

1. Захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України є конституційним обов'язком громадян України.
2. Військовий обов'язок установлюється з метою підготовки громадян України до захисту Вітчизни, забезпечення особовим складом Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також правоохоронних органів спеціального призначення (далі - Збройні Сили України та інші військові формування), посади в яких комплектуються військовослужбовцями.
3. Військовий обов'язок включає:
 - підготовку громадян до військової служби;
 - взяття громадян на військовий облік;
 - прийняття в добровільному порядку (за контрактом) та призов (направлення) на військову службу;
 - проходження військової служби;
 - виконання військового обов'язку в запасі;
 - проходження служби у військовому резерві;
 - дотримання правил військового обліку.
4. Громадяни України мають право на заміну виконання військового обов'язку альтернативною (невійськовою) службою згідно з Конституцією України та Законом України "Про альтернативну (невійськову) службу".
5. Від виконання військового обов'язку громадяни України звільняються на підставах, визначених цим Законом.
6. Військовий обов'язок не поширюється на іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні.

У випадках, передбачених законом, іноземці та особи без громадянства (у тому числі звільнені з полону до завершення бойових дій у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України), які на законних підставах перебувають на території України (далі - іноземці та особи без громадянства), можуть у добровільному порядку (за контрактом) проходити військову службу у Збройних Силах України, Державній спеціальній службі транспорту та Національній гвардії України.

(абзац другий частини шостої статті 1
у редакції Закону України від 08.05.2024 р. N 3687-IX)

7. Виконання військового обов'язку громадянами України забезпечують державні органи, органи місцевого самоврядування, утворені відповідно до законів України військові формування, підприємства, установи та організації незалежно від підпорядкування і форм власності в межах їх повноважень, передбачених законом, центри надання

адміністративних послуг, центри рекрутингу та районні (об'єднані районні), міські (районні у містах, об'єднані міські) територіальні центри комплектування та соціальної підтримки, територіальні центри комплектування та соціальної підтримки Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя (далі - територіальні центри комплектування та соціальної підтримки).

8. Положення про центри рекрутингу, територіальні центри комплектування та соціальної підтримки затверджуються Кабінетом Міністрів України. Діяльність територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, центрів рекрутингу координується та спрямовується Міністерством оборони України.

9. Щодо військового обов'язку громадяни України поділяються на такі категорії:

допризовники - особи, які підлягають взяттю на військовий облік;

призовники - особи, які взяті на військовий облік;

військовослужбовці - особи, які проходять військову службу;

військовозобов'язані - особи, які перебувають у запасі для комплектування Збройних Сил України та інших військових формувань на особливий період, а також для виконання робіт із забезпечення оборони держави;

резервісти - особи, які проходять службу у військовому резерві Збройних Сил України, інших військових формувань і призначені для їх комплектування у мирний час та в особливий період.

До категорії військовослужбовців прирівнюються іноземці та особи без громадянства, які відповідно до закону проходять військову службу у Збройних Силах України, Державній спеціальній службі транспорту та Національній гвардії України.

Призовникам, військовозобов'язаним, резервістам та військовослужбовцям оформлюється та видається військово-обліковий документ, який є документом, що визначає належність його власника до виконання військового обов'язку. Форма, порядок оформлення (створення) та видачі військово-облікового документа для призовників, військовозобов'язаних та резервістів визначаються Кабінетом Міністрів України, а для військовослужбовців - відповідно Міністерством оборони України, Міністерством внутрішніх справ України, Службою безпеки України, розвідувальними органами України, Управлінням державної охорони України та Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України.

10. Громадяни України, які підлягають взяттю на військовий облік, перебувають на військовому обліку призовників або у запасі Збройних Сил України, у запасі Служби безпеки України, розвідувальних органів України чи проходять службу у військовому резерві, зобов'язані:

уточнити протягом 60 днів з дня набрання чинності указом Президента України про оголошення мобілізації, затвердженням Верховною Радою України, свої персональні дані через центр надання адміністративних послуг або через електронний кабінет призовника, військовозобов'язаного, резервіста, або у територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки;

прибувати за викликом районного (об'єднаного районного), міського (районного у місті, об'єднаного міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки (далі - відповідні районні (міські) територіальні центри комплектування та соціальної підтримки), Центрального управління або регіонального органу Служби безпеки України, відповідного підрозділу розвідувальних органів України для оформлення військово-облікових документів, взяття на військовий облік, проходження медичного огляду, направлення на підготовку з метою здобуття або вдосконалення військово-облікової спеціальності, призову на військову службу або на збори військовозобов'язаних та резервістів;

проходити медичний огляд згідно з рішеннями комісії з питань взяття на військовий облік, комісії з питань направлення для проходження базової військової служби або військово-лікарської комісії відповідного районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки, закладів охорони здоров'я Служби безпеки України, а у Службі зовнішньої розвідки України, розвідувальному органі Міністерства оборони України чи розвідувальному органі центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, - за рішенням керівників відповідних підрозділів або військово-лікарської комісії Служби зовнішньої розвідки України, розвідувального органу Міністерства оборони України чи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, відповідно;

проходити підготовку до військової служби, військову службу і виконувати військовий обов'язок у запасі;

виконувати правила військового обліку, встановлені законодавством.

Резервісти зобов'язані прибувати до військової частини, в якій вони проходять службу у військовому резерві, за викликом командира цієї військової частини.

11. Жінки, які придатні до проходження військової служби за станом здоров'я та віком і закінчили заклади професійної (професійно-технічної), фахової передвищої або вищої освіти та здобули медичну або фармацевтичну спеціальність, підлягають взяттю на військовий облік військовозобов'язаних.

Жінки, які мають спеціальність та/або професію, споріднену з відповідною військово-обліковою спеціальністю, визначеною в переліку, затвердженому Міністерством оборони України, та придатні до проходження військової служби за станом здоров'я та віком, крім зазначених в абзаці першому цієї частини, беруться на військовий облік військовозобов'язаних за їхнім бажанням.

12. Жінки, які перебувають на військовому обліку, можуть бути призвані на військову службу чи залучені для виконання робіт із забезпечення оборони держави у воєнний час у добровільному порядку. У мирний час жінки можуть бути прийняті на військову службу та службу у військовому резерві тільки в добровільному порядку (за контрактом).

Жінки виконують військовий обов'язок на рівних засадах із чоловіками (за винятком випадків, передбачених законодавством з питань охорони материнства та дитинства, а також заборони дискримінації за ознакою статі), що включає прийняття в добровільному порядку (за контрактом) та призов на військову службу, проходження військової служби, проходження служби у військовому резерві, виконання військового обов'язку в запасі та

дотримання правил військового обліку.

(стаття 1 із змінами, внесеними згідно із
Законами України від 21.01.2010 р. N 1834-VI,
від 17.03.2014 р. N 1127-VII,
від 19.03.2015 р. N 265-VIII,
від 06.10.2015 р. N 716-VIII,
від 06.09.2018 р. N 2523-VIII,
від 03.10.2019 р. N 161-IX,
від 30.03.2021 р. N 1357-IX,
від 07.10.2022 р. N 2664-IX,
від 12.01.2023 р. N 2863-IX,
від 21.03.2023 р. N 2995-IX,
у редакції Закону України
від 11.04.2024 р. N 3633-IX)

(Закон України від 25.03.1992 N 2232-XII Про військовий обов'язок і військову службу)

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ФОНД

Контроль цілісності та достовірності електронної
копії документа виконується спеціальними засобами
криптографічного захисту і відповідають вимогам
ГОСТ 28147-89, ГОСТ 34.311-95, ДСТУ 4143-2002.

Дата внесення до Реєстру: 23.05.2022
Реєстраційний код акта: 111517/2022

Користувач Реєстру:
Реєстраційний код:

РЕДАКЦІЯ ЕТАЛОННОГО ТЕКСТУ від 18.07.2024

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 23 лютого 2022 р. N 154

Київ

Про затвердження Положення про територіальні центри комплектування та соціальної підтримки

Із змінами і доповненнями, внесеними
постановами Кабінету Міністрів України
від 7 квітня 2023 року N 318,
від 9 лютого 2024 року N 147,
від 16 травня 2024 року N 558

*(зміни, внесені підпунктом 2 пункту 4 змін, затверджених
постановою Кабінету Міністрів України від 16 травня 2024 року N 558,
набирають чинності з 18 липня 2024 року)*

(Зміни, передбачені підпунктами 3, 4 пункту 4 Змін,
затверджених постановою Кабінету Міністрів
України від 16 травня 2024 року N 558, не внесені)

Відповідно до частини восьмої статті 1 Закону України "Про військовий обов'язок і
військову службу" Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Затвердити Положення про територіальні центри комплектування та соціальної підтримки, що додається.
2. Визнати такими, що втратили чинність, постанови Кабінету Міністрів України згідно з переліком, що додається.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

Інд. 29

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів
України
від 23 лютого 2022 р. N 154

ПОЛОЖЕННЯ про територіальні центри комплектування та соціальної підтримки

(У тексті Положення: слова "Служба зовнішньої розвідки" в усіх відмінках замінено словами "розвідувальні органи" у відповідному відмінку; слова "строкова військова служба" та "строкова служба" в усіх відмінках замінено словами "базова військова служба" у відповідному відмінку; слова "призов громадян на строкову військову службу" в усіх відмінках замінено словами "направлення громадян України для проходження базової військової служби" у відповідному відмінку згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 16 травня 2024 року N 558)

Загальні питання

1. Територіальні центри комплектування та соціальної підтримки є органами військового управління, що забезпечують виконання законодавства з питань військового обов'язку і військової служби, мобілізаційної підготовки та мобілізації.

Територіальні центри комплектування та соціальної підтримки утворюються в Автономній Республіці Крим, областях, мм. Києві та Севастополі, інших містах, районах, районах у містах.

Залежно від обсягів облікової, призовної та мобілізаційної роботи утворюються районні (об'єднані районні), міські (районні у містах, об'єднані міські) територіальні центри комплектування та соціальної підтримки (далі - районні територіальні центри комплектування та соціальної підтримки).

Територіальні центри комплектування та соціальної підтримки утворюються, ліквідуються, реорганізуються Міноборони.

2. Територіальні центри комплектування та соціальної підтримки у своїй діяльності керуються Конституцією та законами України, актами Президента України, постановами Верховної Ради України, актами Кабінету Міністрів України, наказами та директивами

Верховного Головнокомандувача Збройних Сил, Міноборони, Міністра оборони, Головнокомандувача Збройних Сил, Генерального штабу Збройних Сил, іншими нормативно-правовими актами, цим Положенням.

Покладення на територіальні центри комплектування та соціальної підтримки завдань, не передбачених законодавством, не допускається.

3. Територіальні центри комплектування та соціальної підтримки очолюють керівники, які організують діяльність територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки.

Територіальні центри комплектування та соціальної підтримки Автономної Республіки Крим, областей, м. Києва та Севастополя підпорядковуються оперативному командуванню, в зоні відповідальності якого вони перебувають згідно з військово-адміністративним поділом території України.

Районні територіальні центри комплектування та соціальної підтримки як структурні підрозділи територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки Автономної Республіки Крим, областей, м. Києва та Севастополя підпорядковуються відповідному територіальному центру комплектування та соціальної підтримки Автономної Республіки Крим, області, м. Києва та Севастополя, на території відповідальності якого вони перебувають згідно з адміністративно-територіальним устроєм України.

Безпосереднє керівництво територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки і контроль за їх діяльністю здійснюють відповідні оперативні командування, а загальне - Командування Сухопутних військ Збройних Сил, яке узгоджує основні питання діяльності територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки з відповідними структурними підрозділами Генерального штабу Збройних Сил та Міноборони.

Діяльність територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки координується та спрямовується Міноборони.

(пункт 3 доповнено новим абзацом п'ятим згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.2024 р. N 558, у зв'язку з цим абзац п'ятий вважати абзацом шостим)

Перевірка стану службової діяльності та мобілізаційної готовності територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки проводиться в установленому законодавством порядку.

4. Територіальні центри комплектування та соціальної підтримки виконують покладені на них завдання у взаємодії з Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими держадміністраціями, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, а також з органами військового управління, з'єднаннями, військовими частинами, навчальними частинами (центрами), установами, організаціями, вищими військовими навчальними закладами та військовими навчальними підрозділами закладів вищої освіти Збройних Сил та інших військових формувань, Держспецзв'язку, правоохоронними та розвідувальними органами, державними органами спеціального призначення з правоохоронними функціями, громадськими організаціями.

(абзац перший пункту 4 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 16.05.2024 р. N 558)

Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві держадміністрації, інші державні органи, органи місцевого самоврядування, а також підприємства, установи та організації незалежно від підпорядкування і форми власності (далі - підприємства) сприяють територіальним центрам комплектування та соціальної підтримки у виконанні покладених на них завдань, зокрема в залученні громадян до військової служби, виконують інші функції, пов'язані з мобілізацією людських і транспортних ресурсів, визначених Законами України "Про військовий обов'язок і військову службу", "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію", "Про оборону України", "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей", "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб".

Районні держадміністрації (виконавчі органи міських рад) у взаємодії з районними (міськими) територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки та органами місцевого самоврядування здійснюють організацію направлення громадян України для проходження базової військової служби.

(абзац третій пункту 4 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 16.05.2024 р. N 558)

5. Штати та штатний розпис територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки затверджуються начальником Генерального штабу Збройних Сил.

6. Штатні посади територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки комплектуються військовослужбовцями, державними службовцями та працівниками Збройних Сил (далі - працівники) відповідно до їх штату та штатного розпису.

Добір військовослужбовців для комплектування територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, їх призначення на посади, проходження військової служби та звільнення з неї здійснюються відповідно до Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" та Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України, затвердженого Указом Президента України від 10 грудня 2008 р. N 1153.

Призначення на посади та звільнення з посад керівників та інших військовослужбовців територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки здійснюються відповідно до номенклатури посад для призначення військовослужбовців.

Трудові відносини працівників територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки регулюються законодавством про працю.

Відносини, що виникають у зв'язку із вступом, проходженням та припиненням державної служби державними службовцями, регулюються Законом України "Про державну службу".

7. Територіальні центри комплектування та соціальної підтримки Автономної Республіки Крим, областей, м. Києва та Севастополя є юридичними особами публічного права, мають самостійний баланс, реєстраційні рахунки в органах Казначейства.

Районні територіальні центри комплектування та соціальної підтримки є відокремленими підрозділами відповідних територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки Автономної Республіки Крим, областей, м. Києва та Севастополя.

З метою забезпечення виконання завдань та визначених функцій районних територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки у їх складі утворюються структурні підрозділи (відділи, відділення, групи, служби), які провадять діяльність відповідно до положення про структурний підрозділ районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки, що затверджується керівником районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

Положення про районні територіальні центри комплектування та соціальної підтримки затверджуються керівниками відповідних територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки Автономної Республіки Крим, областей, м. Києва та Севастополя.

Територіальний центр комплектування та соціальної підтримки має печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням.

Завдання та функції територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки

8. Завданнями територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки є виконання законодавства з питань військового обов'язку і військової служби, мобілізаційної підготовки та мобілізації, керівництво військовим обліком призовників, військовозобов'язаних та резервістів на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, здійснення контролю за його станом, зокрема в місцевих держадміністраціях, органах місцевого самоврядування та в органах, що забезпечують функціонування системи військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці (крім СБУ та розвідувальних органів України), забезпечення в межах своїх повноважень адміністрування (територіальні центри комплектування та соціальної підтримки Автономної Республіки Крим, областей, м. Києва та Севастополя) та ведення Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів (далі - Реєстр) (районні територіальні центри комплектування та соціальної підтримки), проведення заходів з приписки громадян до призовних дільниць, призову громадян на військову службу, проведення відбору кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом, участь у відборі громадян для проходження служби у військовому резерві Збройних Сил, підготовка та проведення в особливий період мобілізації людських і транспортних ресурсів, забезпечення організації соціального і правового захисту військовослужбовців, військовозобов'язаних і резервістів, призваних на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори до Збройних Сил (далі - збори), ветеранів війни та військової служби, пенсіонерів з числа військовослужбовців Збройних Сил (далі - пенсіонери) та членів їх сімей, участь у військово-патріотичному вихованні громадян, здійснення інших заходів з питань оборони відповідно до законодавства.

(пункт 8 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 07.04.2023 р. N 318, у редакції постанови Кабінету

